

ger til en Reform. Der har været gjort mange Forsøg blot paa at gennemføre denne enkelte lille Reform af de Geistliges Lønningsforhold, men man er endnu ikke kommen dertil, fordi Spørgsmaalets Løsning var forbunden med saa overordentlig store Vanskeligheder. Men hvorledes denne Sag end maatte blive ordnet — og det er mit inderlige Ønske, at den maa blive ordnet bedre — vil jeg udtale det som min bestemte Anskuelse, at man ikke bør borttage Naadensaaret; det vil blive en Øbelæggelse for Enker og Børn, naar Naadensaaret bliver ophævet, der vil fremkomme de største Ulemper endog ved en allfor stærk Affortning deraf, det vil vise sig, at der paa visse Steder ikke vil faaes, naar der skal faaes, ikke vil høstes, naar der skal høstes. Det er et stort Gode for den geistlige Stand, at der er et Naadensaar; jeg ønsker, som sagt, at man vil reformere det varsomt og ikke forkorte det for stærkt, fordi der derved vilde tabes et væsentligt Gode.

Med Hensyn til Forholdene her i Njøbenhavn har jeg en Bemærkning at gjøre, hvortil jeg finder mig foranlediget ved det Foredrag, vi igaar hørte af den høitagtede Kirke- og Underviisningsminister. Jeg kan ikke forståe Retfærdigheden af, at man, under Forudsætning af, at der dog vil blive offret en heel Deel, vil paalægge noget Mindre, end hvad man antager, at Offeret her andrager. Det forekommer mig at være fuldkommen urigtigt, at man, idet man træffer en Bestemmelse, der skal være fast, søger ved Noget, som er løst og usikkert, at raade Bod paa, hvad der ikke er korrekt og rigtigt. Paa den Maade fremkommer en dobbelt Bestatning, og naar der er hvtiret, at der ved en saadan Ordning ikke vilde være nogen Opfordring for den fattige til at hde Offer, maa jeg tillade mig at bemærke, at det forekommer mig, at dette er en urigtig Betragtning, thi det er meget ofte Tilfelbet, at Folk, som ikke have Raad til at offre, til at betale for deres alcidensielle og ministerielle Forretninger, gjøre store Opoffrelser for at være med, og jeg kan saaledes ikke finde, at hvad der her er foreslaaet er nogen heldig Ordning.

Hørmeget Fordtilliggende, der skal blive ved Præstegaardene, er et vigtigt Spørgsmaal; de nedsatte Kommissioner ville faae overordentlig Meget at gjøre, naar de skulle foreslaae, hvorledes dette Forhold skal ordnes. Jeg tillader mig ganske raabent at udtale, at jeg anseer den hele Sag for overordentlig vigtig; hvorfor vil man stille Præstegaardene ved Noget af deres Fordtilliggende? Man siger, at det er, for at vedkommende geistlige Embedsmand ikke ved disse materielle Sager skal afdrages fra sit egentlige Kalb; men det er jo nu blevet mere og mere almindeligt, at Præsterne bortforpagte deres Avling. Der foreligger jo en Liste, som viser, hvormange Præstegaardsavlinger der allerede ere bortforpagtede, og den viser, at Præsterne aldeles ikke have nogen sær Lyst til at lade sig af disse materielle Sager abstrahere fra deres øvrige Virksomhed. Man kan jo fremme disse Bortforpagtninger ved at forpligte Præsten til at bortforpagte, hvad der er ud over et vist passende Areal, der kan høre til Præstegaarden, ligesom man ogsaa kan sørge for at formindste de hæmmende Baand, som nu muligen kunne være tilstede — mange ere de ikke — for at Præsterne kunne bortforpagte hele deres Avling, saaledes, at man kom, om jeg saa maa sige, Forpagterne noget mere imøde, end man nu gjør, ved ikke at indskrænke Forpagtningen til vedkommende Præsts Embedstid, men mere tog Hensyn til Sorderne og fastsatte Forpagtningen efter visse Rotationer. At Præsterne drive deres Avling daarlig, kan jeg paa ingen Maade gaae ind paa; jeg indbrømmer, at de drive den dyrere end mange Folk, som drive en Avling af samme Størrelse, men det Tab, der saaledes opstaaer, maae Præsterne jo selv bære, og ialfsald tror jeg, at de drive deres Sorder ligesaa godt som deres Naboer, de andre Avlsbrugere, mellem hvilke de hde; undertiden drive Præsterne Avlingen paa en saadan Maade, at der hift og her kan tages Nytte deraf, idet de drive Sorderne paa en bedre Maade efter Veilebning af andre dygtige Avlsbrugere. Jeg kan saaledes paa ingen Maade indbrømme, at der skal opstaae noget Nationaltab derved, at Præsterne selv drive deres Avling. En æret